

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

INFORMAATIOTEKNOLOGIAN
TIEDEKUNTA

20.02.2026

TIEDOTE TUTKIMUKSESTA

1. Pyyntö osallistua tutkimukseen

Sinua pyydetään mukaan tutkimukseen Drive-In Lab for Testing In-Car User Interfaces, jossa tutkitaan Jyväskylän yliopiston Drive-In laboratorion tutkimusmenetelmien luotettavuutta ja hyödyntämismahdollisuuksia. Laboratorion tutkimuksessa vertaillaan erilaisia autoissa käytössä olevia käyttöliittymiä, ja sitä kuinka ihmiset käyttävät niitä ajosuorituksen aikana. Tutkimuksessa tarkastellaan, millainen vaikutus erilaisten tehtävien suorittamisella käyttöliittymää käyttäen on ajosuoritukseen. Lisäksi tutkimuksen yhteydessä kerätään dataa käyttöliittymien käyttäjäkokemuksesta.

Tämä tiedote kuvaa tutkimusta ja mitä siihen osallistuminen sinun kannaltasi tarkoittaa. Tietosuojailmoituksessa kerrotaan henkilötietojesi käsittelystä.

Tutkimukseen osallistuminen edellytyksenä on, että:

- olet perusterve,
- sinulla on normaali näkökyky,
- sinulla on normaali kuulo,
- sinulla on voimassa oleva ajokortti, ja
- sinulla ei ole kokemusta tutkimuskohteena olevan henkilöauton kuljettajan käyttöliittymistä.

Yksittäiseen tutkimukseen osallistuu 32 tutkittavaa, jotka edustavat neljää ikäryhmää: 8 x 18–24, 8 x 25–39, 8 x 40–54, ja 8 x 55+ vuotiasta.

Tämä on yksittäinen tutkimus, eikä sinuun oteta myöhemmin uudestaan yhteyttä tämän tutkimuksen osalta.

2. Vapaaehtoisuus

Tähän tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Voit kieltäytyä osallistumasta tutkimukseen, keskeyttää osallistumisen tai peruuttaa jo antamasi suostumuksen syytä ilmoittamatta milloin tahansa tutkimuksen aikana. Siitä ei aiheudu sinulle kielteisiä seurauksia.

Keskeyttäessäsi tutkimukseen osallistumisesi tai peruuttaessasi antamasi suostumuksen, sinusta siihen mennessä kerättyjä tietoja ja näytteitä käytetään osana tutkimusaineistoa, kun se on välttämätöntä tutkimustulosten varmistamiseksi.

3. Tutkimuksen kulku

Tutkimus suoritetaan Jyväskylän yliopiston Drive-In laboratoriossa, joka sijaitsee Mattilanniemen kampusalueella osoitteessa Ahlmaninkatu 2 (MaD-rakennuksen P-alueen reunassa). Tutkimuksen alkaessa tutkittava siirtyy konteista koostuvaan laboratorioon ajettuun ajoneuvoon kuljettajan paikalle. Tutkittava suorittaa simuloidussa ajoympäristössä ohjeiden mukaisesti ajaen erilaisia ajotehtäviä sekä joidenkin ajojen aikana samanaikaisia tehtäviä auton kuljettajan käyttöliittymällä. Yksittäinen ajotehtävä kestää noin kolme minuuttia.

Tutkimuksessa aineistoa kerätään ajoneuvon takapenkille sijoitetun kamerasiirrimen avulla, joka tallentaa tutkittavan toimimisen ohjaamossa. Videolta saattaa erottua tutkittavan kasvot ja kuulua ääni. Lisäksi tutkittavan silmänliikkeet tallennetaan päähän silmälasin sankojen tavoin asetettavan silmänliikekameran avulla (ks. Kuva 1) ja ajosuoritedata tallennetaan. Tutkittava saa asettaa itse silmänliikekameran päähänsä. Videoista tarkastellaan tutkittavien käyttäytymistä ja silmänliikkeitä tehtävien aikana ja pyritään löytämään yleisiä käyttäytymismalleja. Käyttäjäkokeimusarvioita kerätään tehtävien ohessa täytettävien lyhyiden kyselylomakkeiden avulla, joiden täyttäminen kestää muutaman minuutin. Tutkimus kestää kokonaisuudessaan noin 45 minuutista reiluun tuntiin.

Kuva 1. Tutkimusasetelma.

4. Tutkimuksesta mahdollisesti aiheutuvat hyödyt

Tutkittava ei hyödy tutkimukseen osallistumisesta muuten kuin palkkioksi saamansa lahjakortin muodossa sekä autoa koskevassa testissä saamalla kokemuksen uudehkon automallin ”koeajosta”.

Laboratorion tutkimuksessa tutkitaan autojen kuljettajan käyttöliittymiä, ja erityisesti näiden käytön aiheuttamaa tarkkaamattomuutta liikenteessä. Tutkimuksella pyritään vaikuttamaan kuljettajan

käyttöliittymien ja näitä arvioivien menetelmien kehitykseen, tarjoamaan käyttöliittymistä luotettavaa tietoa kuluttajille, sekä selvittämään, mitkä ovat hyviä ja huonoja suunnitteluratkaisuja moderneihin kuljettajan käyttöliittymiin.

5. Tutkimuksesta mahdollisesti aiheutuvat riskit, haitat ja epämukavuudet sekä niihin varautuminen

Pienellä osalla tutkittavia (< 10 %) voi esiintyä simulaattoripahoinvointioireita, joiden odotetaan kuitenkin olevan lieviä, koska tutkimuksessa ajetaan vain suoraa tietä. Tutkijat tarkkailevat mahdollisia oireita läpi tutkimuksen ja tutkittavan on tärkeää kertoa tällaisista tuntemuksista välittömästi tutkijoille, jolloin tutkimus keskeytetään.

Emme suosittele tutkimukseen osallistumista henkilöille, jotka ovat valoherkkiä tai arkoja vilkkuville valoille (esim. valoherkkä epilepsia).

Tutkittavan tulee suorittaa tutkimuksessa simuloitun ajamisen yhteydessä sellaisia tehtäviä, joita hän ei välttämättä ikinä suorittaisi oikeassa liikenteessä autoa ajaessa. Emme kannusta tutkittavia tekemään tällaisia tehtäviä oikeassa liikenteessä auton ollessa liikkeessä, mutta tutkimustulosten saavuttamiseksi tutkittavien tulee suorittaa annettuja tehtäviä simuloitun ajamisen yhteydessä. Tutkimuksessa auto ei liiku oikeasti eikä ole olemassa todellista kolaririskiä. Tutkimus suoritetaan turvallisissa ja hyvin kontrolloiduissa olosuhteissa.

6. Tutkittavien vakuutusturva

Jyväskylän yliopiston tutkimuksiin osallistuvat tutkittavat on vakuutettu tutkimuksen ajan ulkoisen syyn aiheuttamien tapaturmien, vahinkojen ja vammojen varalta. Tapaturmavakuutus on voimassa tutkimuksissa ja niihin välittömästi liittyvillä matkoilla.

7. Osallistumispalkinnot ja matkakustannusten korvaukset tutkittaville

Sinulle annetaan tutkimukseen osallistumisesta osallistumispalkintona 15 tai 20 euron S-ryhmän lahjakortti, riippuen tutkimuksen kestosta (n. 45 min tai yli 1 h).

Osallistumispalkinto on työkorvausta eli saajalleen veronalaista tuloa, jonka suorituksen maksaja ilmoittaa Verohallinnon tulorekisteriin.

Voit kieltäytyä osallistumispalkinnosta.

Lisätietoa verotuksesta <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/tulot/ansiotulot/gallupit-kyselyt-ja-tutkimukset/>

Matkakuluja ei korvata.

8. Tutkimuksen rahoitus

Tutkimuksessa on Jyväskylän yliopiston ulkopuolista rahoitusta.

- Tutkimusta rahoitetaan akateemisella tutkimusrahoituksella Suomen Akatemian rahoittamana.

9. Sidonnaisuudet

Tutkimuksella tai tutkijoilla ei ole sellaisia sidonnaisuuksia, jotka voisivat vaikuttaa tutkimuksen riippumattomuuteen.

10. Tutkimustulokset ja niistä tiedottaminen

Tutkimuksesta valmistuu tieteellisiä julkaisuja, opinnäytetöitä, konferenssi- ja seminaariesityksiä, opetusta, julkaistuja tutkimusaineistoja, mediajulkaisuja sekä mahdollisesti käytännön sovelluksia ja kaupallista hyödyntämistä. Tutkimuksella pyritään lisäksi vaikuttamaan Euro NCAP:n uusien autojen turvallisuuspisteityksiin ja autojen tulevaisuuden käyttöliittymien suunnitteluratkaisuihin.

- Tutkittavia ei voi tunnistaa julkaisuista tai julkaistuista tuloksista.

11. Tutkimusaineiston käyttö tutkimuksen päätyttyä

Tutkimuksen päätyttyä tutkimusaineisto anonymisoidaan, eli siitä poistetaan tunnistamisen mahdollistavat tiedot.

Anonymisoitu videomateriaalipohjainen tutkimusaineisto ja raakadata jäävät tutkimusryhmän haltuun ja sitä voidaan käyttää muihin tieteellisiin tarkoituksiin.

Anonymisoitu numeerinen / tekstipohjainen tutkimusaineisto (aineisto, josta on poistettu tunnistamisen mahdollistavat tiedot) talletetaan **JYX**-palveluun, jossa se on saatavilla avoimen käytön mahdollistavalla lisenssillä.

12. Lisätietoja antaa

FT Tuomo Kujala, +358 400 247 392, tuomo.kujala@jyu.fi, Mattilanniemi 2 (Agora), 40100 Jyväskylä, tutkimuksen vastuullinen johtaja